

N:o 36.

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående jord-
afsöndring från den under kronoparken Sjögared lydande
egendomen Strängsered Storegården i Elfsborgs län;
gifven Stockholms slott den 31 december 1900.*

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver
ecklesiastikärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riks-
dagen medgifva,

ej mindre att från den under kronoparken Sjögared lydande, utarren-
derade egendomen Strängsered Storegården i Strängsereds socken och
Kinds härad af Elfsborgs län må för utvidgning af Strängsereds försam-
lings kyrkogård för alltid afsöndras ett å en af f. d. kommissionslandt-
mätaren E. A. Carlmark år 1899 upprättad karta med litt. B utmärkt
område om 8 ar, med rättighet för församlingen att tillträda om-
rådet den 14 mars 1903, då nu löpande arrendetid för egendomen utgår,
eller dessförinnan, derest öfverenskommelse derom kan träffas mellan för-
samlingen och egendomens arrendator, samt under vilkor att församlingen
före tillträdet till länets ränteri såsom köpeskilling för området inleve-
rerar trettio kronor äfvensom, när så erfordras, uppsätter och för fram-
tiden underhåller stängsel omkring det afsöndrade området,

än äfven att den inflytande köpeskillingen må användas till in-
köp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig
mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Nils Claëson.

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1900.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,

ANNERSTEDT,
herr von KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG.

Föredragande departementschefen, statsrådet Claëson, yttrade:

»Jemlikt beslut vid kyrkostämman den 30 oktober 1899 har Strängs-
reds församling hos Kongl. Maj:t anhållit om vidtagande af åtgärder
syfte att från den under kronoparken Sjögarad lydande och för skogs-
väsendets räkning utarrenderade egendomen Strängsered Storegården
Strängsreds socken och Kinds härad af Elfsborgs län måtte för utvidg-
ning af församlingens kyrkogård få för alltid afsöndras ett område om 8
ar eller 5,2 kappland; och har församlingen till stöd för ansökningen an-
fört, bland annat, följande.

Ang. jord-
afsöndring
från den un-
der kronopar-
ken Sjögarad
lydande egen-
domen Sträng-
sered Store-
gården i Elfs-
borgs län.

Församlingens nuvarande, omkring dess kyrka belägna kyrkogård hade till följd af sitt ringa yttinnehåll under årens lopp visat sig i allt högre grad otillräcklig att fylla sitt ändamål såsom begravningsplats, och en ut-

vidgning af densamma hade numera blifvit ett trängande behof, hvars uppfyllande icke längre syntes böra undanskjutas. Nya grafvar hade måst upptagas å äldre grafplatser, oaktadt jemförelsevis ringa tidrymd förflutit, sedan lik blifvit derstädes jordade, och härvid hade yppat sig det beklagliga och för känslan sårande förhållande, att äldre lik, hvilka endast ofullständigt undergått förgängelse, måst rubbas för att bereda plats för nya. Enligt hvad af ett ansökningen bifogadt, af f. d. kommissionslandtmätaren E. A. Carlmark utfärdadt bevis framginge, vore församlingens kyrka och begravningsplats belägna inom Strängsered Storegårdens egoområde, hvilket hemman numera utgjorde en del af Sjögåreds kronopark; och då jemväl det begravningsplatsen angränsande området tillhörde samma hemman, vore församlingen för den önskade utvidgningen af sin begravningsplats hänvisad till att förvärfva någon del af berörda, kronan tillhöriga egoområde. En förflyttning af begravningsplatsen till annat, från kyrkan skildt område skulle nämligen för den lilla församlingen medföra känbara ekonomiska uppostringar och vore ej heller i öfrigt önskvärd, då den nuvarande begravningsplatsen vore synnerligen lämplig för sitt ändamål och vackert belägen.

Ifrågavarande område, hvilket innefattar en areal af 8 ar eller i gamla ytmåttet 5,2 kappland, har af ofvannämnde Carlmark år 1899 affattats å en handlingarna bilagd karta och der betecknats med litt. B; och inhemtas vidare af handlingarna, att direktören J. Rylander å Önnarp, hvilken i egenskap af arrendator af Strängsered Storegården för närvarande disponerar området, skriftligen förklarat, att han, i hvad på hans rätt ankomme, icke hade något att erinra mot att samma område blefve från kronoeigendomen afsöndradt, och att han, derest afsöndringen blefve af Kongl. Maj:t medgifven, icke fordrade någon nedsättning i det nu utgående arrendebeloppet.

På grund af erhållen nådig remiss har domänstyrelsen inhemtat underdåniga yttranden från vederbörande jägmästare och öfverjägmästare, hvilka icke haft något att erinra mot bifall till ansökningen, samt genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Elfsborgs län försorg införskaffat dels en handling, deri utsedde uppskattningsmän, efter företagen besigtning å ifrågavarande jordområde, förklarat sig anse afgälden för detsamma högst böra uppskattas till 1 krona 50 öre för år, dels protokoll vid kyrkostämma med Strängsereds församling den 16 september 1900, utvisande, att församlingen förklarat sig villig att en gång för alla inbetala omförmälda afgäld med tjugu gånger dess årliga belopp eller sålunda med 30 kronor, dels ock bevis, att besvär öfver berörda kyrkostämmobeslut icke blifvit inom laga tid anförda.

För egen del har domänstyrelsen hufvudsakligen anført följande. Egendomen $\frac{5}{8}$ mantal Strängsered Storegården vore genom domänstyrelsens beslut den 17 november 1892 utarrenderad på tio års tid, från den 14 mars 1893 till samma dag år 1903, till ofvanbemälde J. Rylander. Ifrågasvarande område kunde utan skada för kronoparken eller brukningen af inegorna för det begärda ändamålet afskiljas, och domänstyrelsen tillstyrkte därför nådigt bifall till ansökningen. I fråga om villkoren för afsöndringen syntes dock, i enlighet med hvad i likartade frågor under senare åren egt rum, köpeskillingen för den afsöndrade marken böra beräknas efter sådan grund, att årliga afgälden uppginge till fyra procent af köpeskillingsbeloppet, hvadan domänstyrelsen hemställde, att ansökningen måtte på det sätt bifallas, att från egendomen Strängsered Storegård under kronoparken Sjögarad till Strängsereds församling för uppgifvet ändamål för all framtid upplätes ifrågasvarande, å ofvan omförmälda karta med litt. B utmärkta område mot en köpeskillning af 37 kronor 50 öre eller tjugufem gånger den uppskattade årliga afgälden, med rättighet för församlingen att tillträda området vid löpande arrendeperiods utgång den 14 mars 1903 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kunde träffas mellan församlingen och egendomens arrendator, samt under villkor att församlingen före tillträdet till länets ränteri inlevererade köpeskillingen äfvensom uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring det afsöndrade området; och ansåge domänstyrelsen köpeskillingen böra användas på samma sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillningar för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt nådiga brefvet den 29 maj 1874.

Sedan jemväl medicinalstyrelsen erhållit nådig befallning att i ärendet afgifva underdånigt utlåtande, har styrelsen inhemtat yttrande från förste provinsialläkaren i länet, som efter på platsen verkställd undersökning på angifna skäl förklarar, att området i sanitärt hänseende vore för ifrågasatta ändamålet lämpligt samt att dess användande till begravningsplats icke borde kunna medföra någon som helst sanitär olägenhet för den angränsande trakten; hvarefter styrelsen för egen del, på grund af hvad förste provinsialläkaren sålunda anført, tillstyrkt nådigt bifall till den gjorda ansökningen.

Lika med de i ärendet hörda myndigheterna finner jag Strängsereds församling hafva anført giltiga skäl för sin ifrågasvarande framställning; och har jag i fråga om villkoren för afsöndringen icke funnit anledning till annan erinran emot hvad domänstyrelsen härutinnan föreslagit, än att kapitaliseringen af den till 1 krona 50 öre för år beräknade afgälden

synes mig böra, i likhet med hvad uti andra beslutade nådiga propositioner till 1901 års riksdag föreslagits, beräknas efter fem procent och sålunda köpeskillingen bestämmas till det af församlingen medgifna beloppet 30 kronor.

På grund häraf och efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet får jag alltså hemställa, att Kongl. Maj:t tacktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

ej mindre att från den under kronoparken Sjögared lydande, utarrenderade egendomen Strängsered Storegården i Strängsereds socken och Kinds härad af Elfsborgs län må för utvidgning af Strängsereds församlings kyrkogård för alltid afsöndras det å omförmälda, af f. d. kommissionslandtmätaren E. A. Carlmark år 1899 upprättade karta med litt. B utmärkta område om 8 ar, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1903, då nu löpande arrendetid för egendomen utgår, eller dessförinnan, derest öfverenskommelse derom kan träffas mellan församlingen och egendomens arrendator, samt under vilkor att församlingen före tillträdet till länets ränteri såsom köpeskillning för området inlevererar 30 kronor afvensom, när så erfordras, uppsätter och för framtiden underhåller stängsel omkring det afsöndrade området,

än äfven att den inflytande köpeskillingen må användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.»

Hvad föredragande departemenstchefen sålunda hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

A. I. Lindhagen.